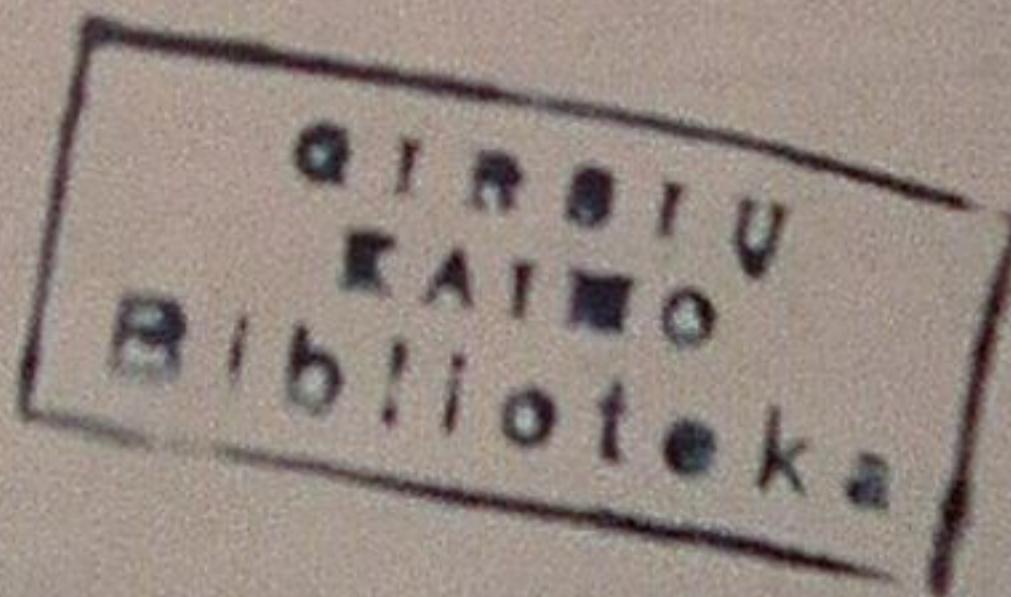

K. Mensfield
puodelis
arbato

K. Mensfield
Puodelis
arbatos

U(ang.)
Nr 449

81

6339

VALSTYBINE GROŽINĖS LITERATŪROS LEIDYKLA
VILNIUS • 1962

PUOTA SODE

Pagaliau net oras, ir tas pasitaikė nuostabus. Ir užsakyti geresnės dienos puotai nebūtų galima; ramj, šilta, danguje nė debesėlio, tik mėlynė aptraukta išviesaus aukso šydu, kaip kartais pasitaiko vasaros pradžioje. Sodininkas triūsé nuo pat aušros: šienavo pieveles, grėbstė jas, kol žolė ir tamsios plokščios klobos su pernykštėmis saulutėmis, net blizgėti pradėjo. O rožės, atrodė, suprato, kad jos — vienintelės gélės, kurios patraukia žmogaus akį tokiose puotose, vienintelės gélės, kurias tikrai kiekvienas pažįsta. Šimtai, taip, iš tiesų šimtai rožių prasiskleidė per vieną naktį; žali rožių krūmai lenkė žemyn galvas, tarsi angelai juos būtų aplankę.

Pusryčiai dar nebuvo pasibaigę, o darbininkai jau atėjo statyti didžiulės plačiastogės palapinės.

— Mama, kur norite, kad ji būtų pastatyta?

— Vaikeli brangus, verčiau neklausk manės. Si met aš, esu pasiryžusi viską palikti jums, vaikai. Už-

mirškite, kad aš jūsų motina. Aš noriu būti tik jūsų garbės viešnia.

Bet Mega jokiu būdu negaléjo eiti prižiūrēti darbininkų. Prieš pusryčius ji buvo išsiplovusi galvą ir dabar sėdėjo ir gérė kavą, apsimuturiavusi žaliu tiurbanu; prie jos skruostų, lyg prilipintos, juodavo dvi šlapios garbanélės. O Džouzé, toji „peteliškė“, kaip ir visuomet, nulipo pusryčių valgyti apsivilkusi šilkiniu apatiniu sijonéliu ir kimono švarkeliu.

— Lora, tau teks eiti, tu jau ta grožio žinovė.

Ir Lora išbέgo su buterbodu rankoje. Kaip smagu, kai pasitaiko proga užkandžiauti gryname ore. Be to, Lora mègo tvarkyti reikalus; jai visuomet atrodé, kad ji galinti viską kur kas geriau padaryti, negu kiti.

Keturi vienmarškiniai vyrai stovėjo sode ant tako. Jie laikė ilgas, brezentu apvyniotas kartis, o per pečius buvo persimetę maišelius su įrankiais. Šis kelvertas atrodé gana įspūdingai. Lora panoro paslėpti sumuštinių, bet nebuvo kur, o numesti jo, žinoma, negaléjo. Ji paraudo, bet stengési atrodyti griežta ir déjosi juos pastebéjusi tik tada, kai priéjo visai arti.

— Labas rytas,— taré ji, pamègdžiodama motinos balsą. Bet jis skambéjo taip nenatūraliai, kad Lora susigédo ir émė mikčioti kaip maža mergaitė.

— Ar... ar jau atvykote... dèl palapinès?

— Taip, mis,— taré pats aukščiausias, liesas, šlapkuotas vyras ir, perkéles maišeli su įrankiais ant kito

peties, atsmaukė šiaudinę skrybėlę, nusišypsodėsi.
jai.— Taip, dėl palapinės.

Jo šypseną buvo tokia paprasta, tokia draugiski,
kad Lora bematant atsiipeikėjo. Kokios gražios jo akys,
mažos, bet tokios tamsiai mėlynos! Ji pažvelgė į kū
tus — jie taip pat šypsojosi. „Nesibaigmink, mes ne
įkasime”, — tarsi sakė jų šypsenos. Kokie maloni
žmonės tie darbininkai! Ir koks puikus rytas! Bet ne
reikia užsiminti apie rytą; ji privalo būti dalykiška.
Palapinė.

— Na, o kur statysime? Ar ši pakalnučių pievelė
netiktų? — Ir ji pamojo ta ranka, kurioje nelaikė ū
muštinio, rodydama į pievelę. Darbininkai pasisuko į
pažvelgė į tą pusę. Žemas kresnas vaikinas patemper
apatinę lūpą, o aukštasis susiraukė.

— Man ji nepatinka,— tarė jis.— Toks užkampis
Matot, tokį dalyką, kaip palapinę... — ir jis vėl, visai
nesivaržydamas, atsigrėžė į Lorą,— reikia, kaip sako
ma, pastatyti ten, kur ji labiausiai kristų tau į akis.

Loros išsiauklėjimas privertė ją akimirką susimą
styti, ar mandagu, kad paprastas darbininkas jai sa
kytu: „kristų tau į akis”, bet Lora puikiai suprato, ka
jis norėjo tuo pasakyti.

— Tada gal teniso aukšteliés kampe,— pasiūlė Lo
ra,— Bet vieną kampą reikia palikti orkestrui.

— O, tai ir orkestras bus? — paklausė kitas darbi

ninkas, nuvargusiu žvilgsniu apmesdamas teniso aikštę. Jis buvo toks išblyškės. Ką jis galvojo?

— Tik mažas orkestrėlis,— malonai pasakė Lora. Gal būt, jam atrodys geriau, jei orkestras bus visai mažas? Bet čia įsiterpė aukštasis vyras:

— Ziūrėkite, mis. Stai kur tinkama vieta. Va tenai, po anais medžiais. Stai ten būtų puiku!

Po karakų medžiais. Bet tada jų nesimatys. O jie tokie gražūs — su plačiais, blizgančiais lapais ir geltonu vaisių kekėmis. Jie buvo panašūs į medžius, kuriuos tikrai gali įsivalzduoti augančius kokioje nors negyvenamoje saloje — išdidūs, vieniši, didingoje ramybėje kelią savo lapus ir vaisius į saulę. Argi verta juos užgožti palapine?

Bet reikia. Ir vyrai, užsidėjė kartis ant pečių, jau žingsniavo tenai. Tik aukštasis dar tebestovėjo. Jis pasilenkė, nykščiu ir smiliumi nugnybė levendros žiedelį ir pauostė. Tai matydama, Lora valandėlę visai užmiršo karakus; ji stovėjo apstulbusi, kad darbininkas domisi tokiais dalykais, domisi kvapniomis levendromis. Ar daug jos pažįstamų vyrų būtų panašiai pasielge?

Iš tikruju kokie nepaprastai puikūs tie darbininkai,— pagalvojo ji.— Kodėl jie negalėtų būti jos draukai, vietoj tų kvailų vaikinų, su kuriais ji šokdavo ir gais, kurie sekmadieniais ateidavo pas juos pietų? Jai būtų kur kas smagiau su šitais žmonėmis. Tai vis tie kvaili kur kas

klasinių skirtumai, — galvojo Lora, kol aukštasis vyras kažką piešė ant antrosios voko pusės; čia kažkai priltvirtinti kilpa, o čia palikti kaboti... Jinai lai visiškai nepripažsta tų skirtumų. Né kiek, né trupučio... Ir štai pasigirdo medinių plaktukų tuksejimas: „tuk-tuk“. Kažkuris darbininkas pradėjo švilpauti, kitas uždainavo: „Ar tau gera ten, drauguži?“ Drauguži! Kiek šilumos tame žodyje, kiek... Ir norėdama irodyti, kokia ji laiminga, norėdama parodyti aukštajam vyrui, kaip jai gera ir miela ir kaip ji nekenčia kvailų tradicijų, Lora atsikando didelį sumuštinio kąsnį ir žiūréjo, kaip jisai bražė nedidelį planelį. Ji pasijuto tikra darbininkė.

— Lora, Lora, kur tu? Prie telefono, Lora! — pasigirdo balsas iš namo.

— Einu! — Ji nustriuoksejo pievele, paskui taku užbėgo laiptukais į verandą ir dingo duryse.

Prieškambaryje tévas ir Loris valési skrybélės ruošdamiesi išeiti į kontorą.

— Klausyk, Lora! — skubotai kreipési Loris, — užmesk akj į mano kostiumą. Pažiūrék, gal jি reikia išlyginti.

— Gerai, pažiūrēsiu! — atsakė ji. Ir staiga pajuto kad nebegali susivaldyti. Ji ūmai pribégo prie brolio ir apkabino. — Ak Lori, aš taip mègstu puotas sode o tu? — sušnabždėjo ji.

— La-ball — šiltu berniukščio balsu atsakė Loris.

taipgi apkabindamas seserį, o po to švelniai pastumdamas!

— Na, dumk priе telefono, mergužéle!

Prie telefono:

— Taip, taip, žinoma! Tu, Kite? Labas rytas, brangioji. Ateisi priešpiečių? Ateik, brangioji. Žinoma, džiaugiuosi. Tik tai priešpiečiai bus labai kuklūs — sumuštinių atraižėlės, bezė trupiniai ir kitokie likučiai. Taip, rytas tikrai nuostabus! Savo baltąja? Na, žinoma, būtina! Lukterėk minutę — nepadék ragelio, mama kažką sako... — Ir Lora atsilošė kédéje.— Ką, mama? Negirdžiu!

Is viršaus laiptais atplaukē misis Šeridan balsas:

— Pasakyk jai, kad užsidėtų tą gražutę skrybélaitę, kuria dėvėjo praeitą sekmadienį.

— Kite, mama sako, kad tu ateitum su ta gražute skrybėlaite, kurią dėvėjai praeitą sekmadienį. Gerai? Pirma valanda. Lik sveikai

Lora padėjo rageli. iškélé virš galvos rankas ir, gilių įkvėpusi bei pasitempsi, vėl jas nuleido.— Aklai— atsidusdama ištarė ji ir greit atsisėdo. Ji sėdėjo ramiai, susuklususi. Atrodė, visos namo durys buvo atdaros. Naujasis žingsnis buvo atdaras. Žalia gelumbe aptrauktos virtuvės durys, slopiai su. Žalia gelumbe aptrauktos virtuvės durys, slopiai su.

Betgi oras! Paprastai jo nepastebi,— kaži ar jis v...
toks? Švelnus vėjelis žaidė „slapukais“— čia jis, ž...
rėk, prie langų viršaus virpina užuolaidas, čia lang...
šlugžda prie durų. Žaidė ir du saulės zuikučiai: vien...
ant rašalinės, kitas — ant sidabrinio fotografijos rėm...
lio. Mieli zuikučiai! Ypatingai tas ant rašalinės dangu...
telio. Toks šiltutis. Šilta, sidabrinė žvaigždutė, Lora...
taip ir norėjos i pabučiuoti ji.

Suskambėjo paradinių durų skambutis, ir ant laiptų
pasigirdo kartūninio Sedės sijono šnarėjimas. Vynas
kas balsas kažko paklausė, Sedė nerūpestingai atsakė:

— Aš tikrai nežinau. Palaukit. Paklausiu misis S...
ridan.

— Kas ten, Sede? — paklausė Lora, eidama į prieš...
kambarį.

— Gélininkas, mis Lora.

Iš tiesų tai buvo gélininkas. Prieškambaryje pri...
pat durų stovėjo platus, lékštas padéklas, apkrautus
rausvų lelijų vazonėliais. Jokių kitų gélių. Vien leli...
jos — ilgastiebės lelijos — dideliais, plačiai išsiskle...
dusiais rausvais žiedais, tokios spindinčios ir gyvos.
Tarsi kieno akys į tave žlurėtų nuo skaistčiai raudom...
stiebelių.

— O-o, Sede! — šūktelėjo Lora. Jos balsas buvo
panašus į tilių dejonę. Ji pasilenkė ir prigludo prie
gélių, tarsi norėdama pasišildyti jų tviskėjime; Lora
juto jas savo pirštose, ant lūpu, krūtinėje.

Tai kažkoks nesusipratimas,— silpnu balsu pa-
sakė Lora.— Niekas neužsakė tiek daug gelių. Sede,
eik pašauk mamą.

Bet tuo metu pasirodė pati misis Šeridan.

— Joks nesusipratimas,— ramiai taré ji.— Aš už-
sakiau šias géles. Argi jos negražios? — Ji suspaudė
Loros ranką.— Vakar, eidama pro gelį krautuvę, pa-
mačiau jas lange. Ir staiga pagalvojau — nors kartą
savo gyvenime iki valiai pripirksių tu didžiujų ilga-
stiebių lelijų. Juk ši puota sode — geriausias pasitei-
sinimas.

— Bet jūs, rodos, sakėt, kad niekur nesikišite,—
taré Lora. Sedė išejo. Gélininkas stoviniavo lauke prie
savo vežimėlio. Lora apkabino motinos kaklą ir švel-
niai, labai švelniai krimstelejo jai į ausį.

— Brangus vaikeli, nejaugi tu norėtum, kad tavo
mama būtų logiška? Na, liaukis. Ateina gélininkas.

Jis įnešė dar vieną padékla, pilnutėli lelijų.

— Sustatykite géles čia pat prie durų, abiejose ve-
randos pusėse,— taré misis Šeridan.— Ar tau atrodo,
kad čia joms negera vieta, Lora?

— Ne, mama, geral

Svečių kambaryje Megai, Džouzei ir gerajam ma-
žajam Hansui pagaliau pavyko nustumti rojalį į kita
vieta.

— O jeigu mes šitą sofą pastatytume prie sienos
ir viską, išskyrus kedes, išneštume iš kambario, a?

— Gera mintis!

— Hansai, išgabenk situos staliukus į rūkomąjį atnešk šepetį — ant kilimo liko nuo pianino dėmės, jie reikia išvalyti — ir... palauk dar truputėlį, Hansai! Džouzė mėgo įsakinėti tarnams, ir tie su malonumu jai paklusdavo. Ji visada sugebėdavo sukurti tokią nuotaiką, tarsi jie dalyvautų kažkokiam vaidinimui. — Paskyk mamai ir mis Lorai, kad tuoj pat ateity.

— Gera, mis Džouze.

Džouzė pasisuko į Megą.

— Aš noriu paklausyti, kaip skamba rojalis. O gaiems kas ir paprašys šivakar padainuoti. Pabandykime „Gyvenimas sunkus”.

Bum! Ta-ta-ta! Ti-ta! Pianinas pratrūko taip aistrin-gai, kad Džouzės veidas iškart pasikeitė. Ji sunérė rankas. Motinai ir Lorai jėjus į kambarį, Džouzė stovėjo liūdna ir mīslinga.

Gyvenimas sunku-us,
Vien ašaros, dejonės
Ir meilė nerami-i...

Gyvenimas sunku-us —
Vien ašaros, dejonės
Ir meilė nerami-i,
Paskui... sudie, svajonės!

Tačiau ties žodžiais „Sudie, svajonės”, nors pianinas suskambėjo ypatingai širdij veriančiais tonais, Džouzės veidą nutvieskė laiminga, pašėlusiai prie dainos nesiderinanti šypseną.

— Juk gražus mano balsas, mamyt? — spinduliaavo Džouzé.

Gyvenimas sunku-us,
Viltis jau gėsta,
Sapnai, atsibudi-imas...

Bet čia dainavimą nutraukė Sedé.

— Kas atsitiko, Sede?

— Malonékite, mem, viréja prašo véliavélių sumuštiniams¹.

— Sakai, véliavélių sumuštiniams? — suglumusi pakartojo misis Šeridan. Iš motinos veido vaikai suprato, kad ji neprisimena, kur jos yra.— Palauk, kur aš...— Ir ji ramiai paliepė Sedei: — Pasakyk viréjai, kad už dešimt minučių atnešiu.

Sedé išėjo.

— Lora, eime į rūkomajį! — greitai tarė motina.— Sąrašas yra kažkur antroje voko pusėje. Tau reikės užrašyti pavadinimus ant véliavélių. Mega, tuož pat bék viršun ir nusiimk nuo galvos tą šlapią skudurą. Džouze, eik apsirengti kaip prideral Klausykite, vaikai! Negi reikės pasakyti tėvui, kai grįš vakare? Ir... ir, Džouze, bük gerutę, nuramink viréją, kai nueisi virtuvén. Aš tiesiog jos bijau širyt.

Pagaliau vokę atrado valgomajame už laikrodžio, bet kaip jis ten pateko, misis Šeridan niekaip negalėjo suprasti.

¹ Véliavelės su sumuštinių pavadinimais.

— Kuris nors iš jūsų, vaikai, paėmėte ji iš manę rankinuko, nes aš puikiai prisimenu... Grietininis m. ris ir citrininis džemas. Užraše?

— Taip.

— Kiaušiniai ir... — misis Šeridan atitraukė nuo savęs voką, — parašyta visai panašiai, kaip „pėlės“. Juk negali būti pelėsl!

— Alyvos, brangioji, — taré Lora, žiūrėdama jai per petį.

— Na, žinoma, alyvos! Kaip keistai skamba šis derinys — kiaušiniai ir alyvos.

Pagaliau viskas buvo užrašyta, ir Lora nunešé vėliavėles į virtuvę. Cia ji rado Džouzę, raminančią virėją, kuri anaiptol visai neatrodė pikta.

— Niekad nemačiau tokių nuostabių sumuštinų, — žavėjosi Džouzé. — Kiek rūsių sakėt, virėja? Penkiolika?

— Penkiolika, mis Džouze.

— Na, iš tiesų, sveikinu jus!

Virėja ilgu peiliu nubraukė trupinius ir plačiai nusišypsojo.

— Atejo Godbero pasiuntinys, — taré Sedė, išeidama iš sandeliuko. Ji matė ji praeinant pro langą.

Vadinasi, atnešė sluoksniuotus pyragaičius su kremu. Godberas garsėjo savo pyragaičiais. Niekam nė i galvą neateidavo juos kepti namie.

— Na, mergužėle, įnešk ir padék juos ant stalo,—
paliepė Sedė virėja.

Sedė įnešė pyragaičius ir vėl išėjo. Lora ir Džouzė,
be abejo, buvo jau per didelės, kad joms rūpėtų py-
ragaičiai. Bet vis dėlto jos negalėjo nesutikti, kad jie
atrodė labai viliojančiai. Labai. Virėja pradėjo dėlioti
juos į lėkštęs, nupūsdama cukraus pudrą, kur buvo
per daug.

— Argi jie neprimena ankstyvesnių puotų? — pa-
sakė Lora.

— Sakykim, kad taip,— atsakė proziškai nusitei-
kusi Džouzė, kuri nemėgo prisiminti to, kas praéjo.—
Iš tiesų jie atrodo nuostabiai lengvučiai, lyg pūkas,
sakyčiau.

— Paimkite po pyragaitį, mergaitės,— tarė virėja
maloniai.— Mama nesužinos.

O! Nejmanoma. Pyragaičiai su kremu tuoj po pus-
ryčių! Net pagalvoti balsul! Vienok po poros minučių
Džouzė ir Lora jau laižė pirštus taip susikaupę, kaip
galima susikaupti tik valgant pyragaitį su puikiai iš-
suktu kremu.

— Eime į sodą per kiemo duris,— pasiūlė Lora.—
Aš noriu pažiūrėti, kaip vyrams sekasi statyti palapinę.
Jie tokie malonūs žmonės.

Bet tarpdury spletėsi virėja, Sedė, Godbero pasiun-
tinys ir Hansas.

Kažkas atsitiko.

— Kat-kat-kat,— kudakavo vireja lyg išbaidytas.
ta. Sedė stovejo, prispaudusi ranką prie skruostų, la-
jai skaudetų dantį. Suraukęs kaktą, įtemptai klausėsi
Hansas, stengdamasis suprasti, kas cia dedasi. Tiktais
Godbero pasiuntinys, atrode, megavosi ta žinią: juk
jisai ją atneše.

— Kas yra? Kas atsitiko?

— Atsitiko baisi nelaimė,— tare virėja.— Žmogus
užsimuše.

— Užsimušė? Kur? Kaip? Kada?

Bet Godbero pasiuntinys nė nemanė leisti, kad ka-
nors kitas imtų čia pasakoti jo atneštą žinią.

— Juk žinote, mis, tas trobeles pakalnėje? — A
Lora žino? Na aišku, žino! — Tai va, ten gyveno vež-
kas, dar visai jaunas žmogus, pavarde Skotas. Šyriji
arklys pasibaide traktoriaus Hok-strito kampe, ir jis
iškrito iš vežimo tiesiai ant pakaušio. Negyvai už-
muše.

— Negyvai! — Lora įbedė akis į Godbero pasiun-
tinį.

— Kai ji pakėlė, jis jau buvo negyvas,— pasakojo
šis pasigardžiuodamas.— Jo kūną gabeno namo, kai
éjau čia... — Ir, atsigrežęs į vireją, pridūrė: — Pak
žmoną ir penketą mažylį.

— Eik šen, Džouze,— Lora stvérė seserį už rankas
vés ir nutempe per virtuvę už žalia gelumbe apmus-
durų. Cia ji stabtelejo ir atsilošė į duris.— Džouze,

lare siaubo apimta Lora, — manau, kad mes viską atidėsim.

— Viską atidėsim? — sušuko nustebusi Džouzé. — Ką tu nori tuo pasakyti, Lora?

— Na, puotą atidėsim!

Kodėl Džouzé apsimeta nesuprantanti? Bet Džouze dar labiau nusistebėjo.

— Atidėti puotą? Brangioji Lora, būk protinga! Mes jokiu būdu negalim taip pasielgti. Niekam net į galvą neateitų to reikalauti. Nebūk kvailutė.

— Kaipgi dabar galima puotauti, juk vos ne prie pat mūsų vartų guli numirėlis.

Tai buvo iš tiesų beprotiška. Mažos lūšnelės driekėsi pačioje stačios kalvos papédėje, o ant jos viršaus stovejo Šeridanų namas. Nuo kalvos jas skyrė platus kelias. Tikrai jos stovėjo pernelyg arti. Tos lūšnelės buvo tarsi didžiulis krislas akyje; apskritai jos neturėjo jokios teisės turėti tokį garbingą kaimyną. Tai buvo mažos, skurdžios trobelės, nudažytes tamsiai ruda spalva. Nedideliuose daržo réželiuose už namų slampinėjo nugeibusios vištos, kéksojo kopūstkočiai ir tuščios tomatų skardinės. Jau net iš jų kaminių smilksta dūmai, ir tie bylojo apie skurdą. Ploni murzini siūleliai buvo tokie nepanašūs į didžiulus balkšvus kamuolius, virstantių pro Šeridanų namo kaminus. Gyveno tose trobelese skalbėjos, gatvių šlavėjos, batsiuvys ir dar vienas žmogelis, kurio visas namo priekis

buvo nukabinetas mažučiais paukščių narveliais. Vaikų knibždėte knibždėjo. Kai Šeridanų vaikai dar buvo maži, jieems buvo uždrausta net kojų čia įkelti: jie gailejo prisiriūkti negražių žodžių ir visko. Bet užaugę Lora ir Loris kartais vogčiomis praeidavo pro tas lūšneles. Vaizdas būdavo pasibaisėtinas ir koktus. Jie pareidavo namo lyg šiurpo krečiamų. Bet juk reikia visur pabuvoti, viską pamatyti, todėl jie vėl eidavo.

— Tik pagalvok, kaip jausis ta vargšė moteris, išgirdusi orkestrą! — tarė Lora.

— Na, žinai, Loral — Džouzé šią kartą nejuokais susierzino. — Jeigu tu nutildysi orkestrą kiekvienu kartą, kai tik kam atsitiks nelaimė, tau gyvenimas pernelyg apkars. Aš tiek pat pergyvenu dėl to įvykio, kiek ir tu. Aš taip pat juos užjaučiu. — Jos akyse plykstelėjo pyktis. Ji pažvelgė į seserį taip, kaip vaikystėje, kai jos susipešdavo. — Juk savo sentimentalumu nebesugrąžinsi gyvybės girtam darbininkui, — pridūre ji tyliai.

— Girtam! Kas sakė, kad jis buvo girtas? — įtūžusi užsipliolė Džouzė Lora. — Tučtuojau einiu ir pasakau mamai, — užbaigė ji taip, kaip juodvi visad sakydavo tokiais atvejais.

— Na ir eik, — suulbėjo Džouzė.

— Mama, ar galima įeiti į jūsų kambarį? — Lora pasko didelę stiklinę rankeną.

— Eikš, vaikeli. Na, kas atsitiko? — Misis Šeridan

atsigréžė. Ji matavosi prieš veidrodį naują skrybélaitę.— Kodėl tu tokia iškaitusi?

— Mama, užsimušė žmogus,— pradéjo Lora.

— Pas mus sode? — pertraukė ją motina.

— Ne, ne!

— O, kaip tu išgąsdinai manę — su palengvėjimu atsiduso misis Šeridan, nusiémé skrybélaitę ir pasidéjo ant kelių.

— Tik paklausyk, mama! — vél pradéjo Lora. Vos atgaudama kvapą, užsikirsdama ji papasakojo tą baisią istoriją.— Juk puota nebegali įvykti, tiesa? Ir orkestras, ir tiek svečių... Juk tie žmonės girdės visą triukšmą, mama! Jie gi artimiausiai mūsų kaimynai!

Bet Lora labai nustebo, kad motina elgési kaip ir Džouzė. Ir kas skaudžiausia, atrodé, tarsi jai būtų smagu klausytis Loros išvedžiojimų. Tarsi tai būtų koks juokas.

— Brangus vaikeli, pagalvok sveiku protu. Mes išgirdom apie tai visiškai atsitiktinai. Jei kas nors ten būtų miręs savo mirtimi,— aš iš viso nesuprantu, kaip jie ir gali būti gyvi tose ankštose landynėse,— juk mes neatidėtume puotos, ar ne?

Lora turėjo pasakyti „taip“, bet jautė, jog tai netiesa. Ji atsisėdė ant motinos sofos ir ēmė pešioti pagalvėlės kutus.

— Mama, bet juk mes beširdiškai elgiamės! — pasakė jinai.

— Brangiojil — misis Šeridan atsistojo ir, laikydama rankoje skrybėlaitę, priėjo prie Loros. Mergaitė nespejo nė susivokti, ir motina uždėjo jai skrybėlaitę. Skrybėlaitė tavo, vaikeli, — taré motina, — Ji tau ir padaryta. Aš per sena nešioti tokias skrybėlaites. O tu su ja, Lora, — tikras paveikslukas! Pažvelk į save! Ir ji ištiesė veidrodėlį.

— Bet, mamyte, — vėl pradėjo Lora. Ji negaleja žiūrėti į veidrodį ir nusigrežė.

Ši kartą misis Šeridan neteko kantrybės, visai kaip Džouzė.

— Tu tikra kvailiukė, Lora, — taré ji šaltai. — Tokie žmonės nė nesitiki, kad mes dėl jų aukotumės. Be to, negražu gadinti malonumą kitiems, kaip tu dabar kad darai.

— Nieko nesuprantu, — atsakė Lora, skubiai išėjo iš motinos kambario ir pasuko į savo miegamajį. Čia, visiškai atsitiktinai, ji visų pirma pamatė veidrodyje žavią mergaitę su juoda skrybėlaitė, papuošta geltonomis salutėmis ir ilgu juodo aksomo kaspiniu. Niekada Lora neįsivaizdavo, kad gali taip atrodyti.

„Nejaugž mamos teisybė? — pagalvojo ji. — Tikriau siai taip. Ar aš iš tiesų kvailutė? Gal ir kvailutė.“ Dar kartą Lorai prieš akis iškilo ta vargsė moteris, maži vaikai ir įnešamas vidun lavonas. Bet ši sykį visa tai atrodė kažkaip miglota, nerealu, tarsi nuotrauka laik-

raštyje. „Pagalvosiu apie tai puotai pasibaigus“, — nutarė ji. Taip kažkodėl jai atrodė geriausia.

Prlešpiečiai baigėsi pusė dviejų, o pusė trijų visi jie jau buvo visiškai pasiruoše „mūšiui“. Atvyko muzikantai su žaliais kostiumais ir susispiecė teniso aikštės kampe.

— Brangioji, — treliavo Kitė Maitlend, — tiesiog sunku apsakyti, kokie jie panašūs į varles. Reikėtų juos sustatyti aplink tvenkinį, o dirigentą — tvenkinio viduryje ant lapo.

Sugrįžo Loris ir, bėgdamas persirengti, linksmai šuktelejo mergaitėms. Pamačiusi ji, Lora vėl prisiminė nelaimingajį atsitikimą. Ji panoro papasakoti apie tai broliui. Jeigu ir Loris galvoja, kaip visi kiti, vadinasi, taip ir reikia. Ir ji nusekė paskui ji į vestibiuli.

— Loril

— Na? — Jis jau buvo užkopės iki pusės laiptų, bet, pamatęs seserį, nustebės išpūtė žandus ir išsproginio akis.

— Garbės žodis, Lora, tu mane tiesiog apstulbinai. Kokia neapsakomai nuostabi skrybėlaitė!

— Iš tiesų? — vos girdimai paklausė Lora, nusiypsojo broliui ir nebesiryžo pasakoti.

Netrukus būreliais pradėjo rinktis svečiai. Užgrojo orkestras, sandyti padavėjai bėgiojo iš namo į palapinę. Kur bepažvelgsi, pievelėse vaikščiojo poros, lankstėjosi prie gelių, sveikinosi. Žmonės buvo panašūs

į linksmus paukščius, kurie nutūpė Šeridanų sode
šią popietę, skrisdami į — kur? Ak, kokia laimė būtų
tarp laimingų žmonių, spausti jiem rankas, prisiglaudinti
skruostu prie skruosto, šypsotis!

— Lora, brangute, kaip tu gražiai atrodai!

— Kaip tau tinka ši skrybélaité, vaikeli!

— Lora, tu tikra ispanė. Aš niekada nemačiau ta
vęs tokios žavingos.

O Lora, visa švytėdama, švelniai klausinėjo: — Až
jau gérête arbata? Gal malonésit ledų? Vaisių ledai
tiesų itin gerai pavyko. — Paskui, pribégusi prie tévo,
émė maldauti. — Téti, brangusis, gal muzikantams duoti
ko nors išgerti?

Ir nuostabi popietė palengvėle išsiskleidė, paleng-
vėle nužydėjo, palengvėle nubiro jos žiedlapiai.

— Dar niekad nebuvo tokios nuostabios puotos!

— Didžiausias pasisekimai!

— Nepaprastas...

Lora su motina išlydėjo svečius. Jos abi stovėjo
verandoje, kol visi išsiskirstė.

— Viskas pasibalgė, ačiū dėvui, pasibaigė! — tare
misis Šeridan. — Lora, sukviesk visus. Eime išgerti
šviežios kavos. Aš vos besilaikau ant kojų. Taip! Vis-
kas praéjo kuo puikiausiai. Ak, tos puotos, puotes!
Ir kodėl jūs, vaikai, taip jų norite?

Visa šeima susėdo ištuštėjusioje palapinėje.

— Paimk šį sumuštinį, téti. As pati parašiau jam vėliavėlę.

— Ačiū! — Misteris Šeridanas atsikando, ir sumuštinio kaip nebūta. Jis paémé kitą. — Jūs tikriausiai dar nieko negirdėjote apie tą baisią nelaimę, kuri įvyko šiandien? — paklausė jis.

— Brangusis, — įsiterpė misis Šeridan, mostelédama ranka. — girdėjome. Dél to ir puota vos neiširo. Lora spyrési, kad atidétume.

— Mamal — Lora nenorėjo, kad iš jos šaipytuši.

— O vis dėlto tai balsus įvykis, — taré misteris Šeridanas. — Žmogus buvo vedęs. Gyveno čia pat, pašlaiteje, ir, sako, paliko žmoną ir visą pustuzinį vaikų.

Stojo trumpa, nejauki tyla. Misis Šeridan nervingai sukiuojo rankose puoduką. Iš tiesų, kaip netaktiškai tas tēvas...

Staiga misis Šeridan pakélé akis. Ant stalo guléjo sumuštiniai, pyragaičiai, tešlainiai, visai nepaliesti, — kas gi juos suvalgys? Jai toptelejo puiki mintis.

— Žinot, ką, — taré ji, — pridékim pintinę ir nusiųskime tai vargšelei šių skanumynų. Šiaip ar taip, vai kams tai bus didžiausios vaišės. Sutinkat? Ją tikriausiai aplankys kalmynah. Tai nereikės né galvos sukti, kuo pavalydinti. Lorai — pašoko ji, — atnešk didžiajā pintinę, ji spintoje po laiptais.

— Bet, mama, ar tu iš tiesų manai, kad taip bus gerai? — paklausė Lora

Kaip keista, ir čia ji skyrėsi nuo visų. Atiduoti puotos trupinius... Ar toji vargšė moteris bus patenkinta?

— Žinoma! Kas gi tau šiandien yra, Lora? Dar tik prieš kokią valandą tu reikalavai, kad mes užjaustumė tuos žmones, o dabar...

Na, gera! Lora nubėgo pintinės. Misis Seridan prikrovė ją pilną iki pat viršaus.

— Nunešk ją pati, vaikuti,— tarė motina.— Bék, kaip stovi. Ne, palauk. Paimk ir lelijų. Šio sluoksnio žmonės labai mėgsta lelijas.

— Gélių kotai suteps su knelės mezginius,— tarė praktiškoji Džouzė.

Iš tiesų. Laiku perspėta. Tada tik pintinę.

— Palauk, Loral — motina išėjo į kandin jos iš palapinės.— Tiktai jokiu būdu...

— Ką, mama?

Nel Verčiau nekimštī į vaiko galvą tokių minčių

— Niekol Bék!

Jan temo, kai Lora išeidama uždare sodo vartelius. Salimais kaip šešėlis bėgo didelis šuo. Priekyje bolavo kelias, o ten žemai, pašlaitėje, migla jau gaubė mažasių tropėles. Po triukšmingos popietės vakaras atrodė ypatingai ramus. Stai ji leidosi takeliu žemyn, ten kur gulėjo negyvas žmogus, bet niekaip negalejo to išivalzduoti. Kodėl gi? Ji stabtelėjo valandėlę. Ir stai-

ga pajuto, kad balsai, bučiniai, šaukštų skambėjimas, juokas, nutryptos žolės kvapas vis dar tebebuvo joje. Ir niekas daugiau nebetilpo. Kaip keista! Ji pažvelgė į blyškų dangą, ir tik viena mintis jai šmēstelėjo: „Taip, tai buvo labiausiai pavykusi puota.“

Pagaliau kelią perkirto tamši, dūmais pakvipusi gatvelė. Pro šalį skubėjo skaromis apsigaubusios moterys ir kepures užsimaukšlinę vyrai. Šen bei ten, per tvorą persisvėrę, stovėjo vyriškiai, tarpduriuose žaidé vaka. Iš žemų, skurdžių lūšnelių sklido prislopintas ūžėsys. Kai kuriose blykčiojo silpna šviesa, lange retkarčiais šmékštėdavo į vėžį panašus šešėlis. Lora nuleido galvą ir paspartino žingsnį. Dabar ji gailėjosi, kad neužsivilko apsiausto. O, kaip blizga jos suknelė! Ir ta didžiulė skrybėlė su ilgu aksomo kaspinu — ak, kodėl ji neužsidėjo kitos! Žmonės tikriausiai žiūri į ją. Na, žinoma, žiūri. Nereikėjo jai čia eiti, ji puikiai žinojo. Gal nors dabar grįžti atgal?

Ne, dabar jau vėlu. Štai ir tas namas. Tikriausiai tas. Prie durų juodavo žmonių būrelis. Prie vartų, padėjusi kojas ant patiesto laikraščio, kėdėje, šalia kurrios buvo ramentas, sėdėjo iškaršusi senutė ir stebėjo susirinkusius. Lorai priėjus arčiau, žmonės pritilo. Būrelis prasiskyrė. Atrodė, tarsi jie būtų jos laukę, tarsi būtų žinoję, kad ji ateis.

Lora labai jautiniosi. Atmesdama per petj aksominį kaspiną, ji kreipėsi į arčiausią stovinčią moterį:

— Ar tai misis Skot namas?

Moteris, keistai šyptelėjusi, atsakė:

— Taip, mergyte.

Ak, kad tik greičiau iš čia pasprukti!

— Viešpatie, padék man,— ji net sušnabždėjo, eldama siauru takučiu ir pasibelsdama į duris. Greičiau pabėgti nuo šių spoksančių akių, arba bent prisidengti kuo nors — na kad ir tokia skara, kaip tų moterų. „Peliksiu pintinę ir išbègsiu,— nusprendé Lora.— Nelauksiu, kol ištuštins.“

Atsidarė durys. Prieblandoje pasirodė maža moterėlė su gedulo rūbais. Lora paklausė:

— Ar jūs būsite misis Skot?

Bet kaip ji išsigando, kai moteris tarė:

— Prašom į vidų, mis!

Lora atsidurė priebutyje.

— Ne,— tarė ji.— Aš neisiu vidun. Aš tik noriu atduoti šitą pintinę. Mama atsiuntė...

Mažoji moterėlė tamsiame koridoriuje, atrodė, degirdėjo, ką Lora sako.

— Čia prašom, čia, mis,— lipšniu balsu tarė ji, ir Lora nusekė paskui.

Ji jéjo į skurdžią, ankstą virtuvèlę, apšviesė smilkstančios lempos. Prie ugnies sèdėjo moteris.

— Ema,— kreipėsi į ją mažoji bùtybè, kuri išleido

Lora. — Emal! Pas mus atejo jauna ledi. — Ji atsisuko į Lora ir reikšmingai pridūrė: — Aš jos sesuo, mis. Jūs atleiskite jai...

— Na ką jūs! — tarė Lora. — Prašom nevarginti jos. Aš... aš tik noriu palikti...

Tą akimirką prie židinio sédéjusi moteris atsigrežė. Jos pabrinkęs, raudonas veidas, patinę paakiai ir lūpos atrodė siaubingai. Moteris sakytum nė nesuvokė, iš kur čia atsirado Lora. Ką visa tai reiškia? Kodėl šita svetimoji stovi virtuvėje su pintine? Kaip tai suprasti? Jos sunykęs veidas vėl skausmingai persikreipė.

— Na, gerai, brangioji, — pasakė jos sesuo, — aš padėkosiu jaunajai ledi. — Ir čia pat pridūrė: — Tikiuosi, jūs atleisite jai. — Jos taip pat patinusiamame veide pasirodė kažkas panašaus į meilių šypseną.

Lora tenorėjo vieno — išeiti, kuo greičiau išeiti iš čia. Ji vėl atsidūrė priebutyje. Atsidarė durys, ir Lora įėjo tiesiai į miegamąjį, kur gulėjo velionis.

— Jūs norėtumėte pasižiūrėti į jū, taip? — tarė Emos sesuo, prasmukdama pro Lorą prie lovos. — Nebijokite, mergyte, — jos balsas skambėjo meiliai ir pataikaujamai. Ji švelnutėliai nutraukė drobulę. — Guli kaip gyvas. Nieko baisaus. Prieikite arčiau, brangute.

Lora priėjo. Priėsais ją gulėjo jaunas vyras, užmigęs kietu ir giliu miegu. Jis buvo toli, labai toli nuo jų abiejų. Toks tolimas ir toks ramus. Jis sapnavo. Niekad jau jo nebepabudinsi. Jo galva buvo nunirusi

get. Lo
gyvenim
Bet
svarbu

į pagalvį, akys užmerktos,— jos nieko nematė, pasleptos po nuleistais vokais. Jis buvo paskendęs savo sapne. Kas jam puotos, pintinės, mezginiuotos suknėles? Jis buvo taip toli nuo visų šių dalykų. Toks nuostabus, gražus. Kol jie juokėsi, kol grojo orkestras, tame namelyje ivyko stebuklas. Laimingas... laimingas... Viskas puiku, tarsi sake šis megantis veidas. Viskas taip, kaip turėjo būti. Aš patenkintas.

Bet vis dėlto sunku buvo sulaikyti ašaras, išeiti iš kambario, nieko nepasakius jam. Lora garsiai, vaikisi, kai sukūkčiojo.

— Atleisk man,— taré ji,— už skrybėlaite.

Šią kartą Lora nebelaukė Emos sesers. Ji pati susiradę duris ir nuėjo takeliu žemyn pro sutemose skendinčius žmones. Prie kampo ji sutiko Lorį. Jis išniro iš partamsio.

— Lora, tai tu?

— Aš.

— Mama jau émė nerimauti. Viskas gerai?

— Taip, gerai... Ak Loril — Ji pačiupo brolio ranką ir prisiglaudė prie jo.

— Klausyk, kas tau? Tu verki? — paklausė jis.

Lora papurtė galvą. Ji verkė. Loris apkabino ją per pečius.

— Neverk,— taré jis šiltu, meiliu balsu.— Ar baisu buvo?

Ne,— kükčiojo Lora.— Buvo tiesiog nuostabu.
Bet, Loril...— Ji sustojo, pažvelgė į brolij.— Nejaugi
gyvenimas...— ji sumikčiojo,— nejaugi gyvenimas...

Bet koks tas gyvenimas, ji negalėjo paaiškinti. Ne-
svarbu. Jis suprato ją.

— Taip, brangioji,— taré Loris.